

فرهنگ هند

نویسنده: پاول دونبرگر

مترجم: صادق عیدی

در این مقاله که برگرفته از دایره المعارف فرهنگ کشور هاست^۱، با بررسی عناوین و موضوعات متعددی به فرهنگ هندوستان پرداخته شده است. برخی از این موضوعات عبارتند از: هویت فرهنگی، وابستگی زبانی، روابط قومی و نژادی، تجارت، طبقه بندی های اجتماعی، مسائل جنسیتی، ازدواج، خانواده و خویشاوندی، آداب معاشرت، اعتقادات دینی، مراسم و جشن ها، هنر و علوم انسانی.

^۱ *The encyclopedia of countries and their cultures*

نام فرهنگ

هندی^۱، هندو^۲، بهاراتی^۳

آشنایی مقدماتی

هویت. کشور هند، بزرگ‌ترین بخش از یک شبه قاره واقع در جنوب شرقی آسیا را به خود اختصاص داده است. در درون این شبه قاره، شش کشور دیگر از جمله نپال، پاکستان و بنگلادش واقع شده‌اند. این سرزمین، تنوع گسترده‌ای داشته، از دشت‌های گرم و خشک تا جزیره‌های استوایی و یک صحرای خشک و بی‌آب و علف تا بلندترین رشته کوه جهان در آن یافت می‌شوند.

موقعیت و جغرافیا. هند در جنوب آسیاست که از شمال غربی به پاکستان، از شمال به چین و تبت، نپال و بوتان، از قسمت شمال شرق به کشورهای بنگلادش و برمه، از جنوب غرب و جنوب شرق به اقیانوس هند و از ناحیه جنوب به جزیره جمهوری سریلانکا و کشور مالدیو محدود می‌شود. به جز بخش‌های کوچکی از این کشور، که در حال حاضر موجب اختلافات مرزی با کشورهایی، همچون چین و پاکستان است، وسعت سرزمین کشور هند در حدود ۱۲۲۲۲۳۷ مایل مربع (۳۱۶۵۵۹۶ کیلومتر مربع) می‌باشد.

^۱ Indian

^۲ Hindu

^۳ بهارات نام قدیمی و سنتی هند است *Bharati*.

جمعیت شناسی. آمار به دست آمده در سال ۱۹۹۱ جمعیت این کشور را در حدود ۸۴۶۳۰۲۶۸۸ نفر نشان می دهد که ۴۰۷۰۷۲۲۳۰ نفر آن زن و ۲۱۷ میلیون نفر روستانشین می باشند. اما در هر حال با وجود نرخ رشد جمعیت ۱۷ در هزار در سال ۱۹۹۸، تا ماه می سال ۲۰۰۰ جمعیت هند به حدود یک میلیارد نفر خواهد رسید. سطح امید به زندگی در سال ۱۹۹۱، ۶۰ سال بوده است و در آمارگیری سال ۱۹۹۷ چنین برآورد شده که در حدود ۵ درصد از جمعیت کشور در بالای ۶۵ سال داشته باشند. جمعیت این کشور همچنان روستانشین به شمار می آید و در سال ۱۹۹۷، در حدود ۷۳ درصد مردم هند در خارج از شهرها و شهرک ها زندگی می کرده اند. بزرگترین مراکز شهری در سال ۱۹۹۱ شامل شهر بمبئی^۱ (۱۲۵۹۶۲۴۳ نفر)، شهر کلکته^۲ (۱۱۰۲۱۹۱۵ نفر)، شهر دهلی^۳ (۸۴۱۹۰۸۴ نفر)، شهر مدرس^۴ یا چنای^۵ (۵۴۲۱۹۸۵ نفر)، شهر حیدرآباد^۶ (۴۲۵۳۷۵۹ نفر)، و شهر بنگلور^۷ (۴۱۳۰۲۸۸ نفر)، بوده اند.

وابستگی های زبانی. در این کشور چهار خانواده زبانی عمده وجود دارند که هر یک از آنها دارای گویش های متعددی هستند. زبان هند و آریایی^۸ شاخه ای از هند و اروپایی^۹ است که نیمه شمالی کشور را در برمی گیرد و خانواده زبانی دراویدی^{۱۰}، ثلث جنوبی کشور را تحت پوشش قرار می دهد. در مناطق نیمه میانی کشور زبان های قومی و قبیله ای موندای^{۱۱} یا خانواده زبان های استرالیایی و آسیایی^{۱۲} تکلم می شوند. در ناحیه تپه ای واقع در قسمت های شمال شرقی کشور، تعدادی از زبان های تبتی و برمه ای^{۱۳} مورد استفاده قرار می گیرند.

نمادها. پرچم ملی کشور که در سال ۱۹۴۷ برگزیده شد، پرچمی با سه رنگ با زرد زعفرانی، سفید و سبز است که در پهنه های افقی در درون پرچم جای گرفته اند. در مرکز پهنه سفید رنگ پرچم، یک چرخ آبی رنگ قرار دارد که چاکرا^{۱۴} نامیده شده و

^۱ Bombay

^۲ Calcutta

^۳ Delhi

^۴ Madras

^۵ Chennai

^۶ Hyderabad

^۷ Bangalor

^۸ Indo-Aryan

^۹ Indo-European

^{۱۰} Dravidian

^{۱۱} Munda

^{۱۲} Austroasiatic

^{۱۳} Tibeto-Burman

^{۱۴} the chakra

نماد آن روی ستون‌های شیر شکل پایتخت امپراطوری آشوکا^۱ در شهر سارنات^۲ مشاهده می‌شود. این حکاکی که قدمتی به درازای ۲۲۰۰ سال دارد، از نمادهای ملی به شمار می‌آید که در موزه شهر سارنات^۳ نگهداری می‌شود. در حکاکی انجام شده روی این سنگ رسوبی، چهار شیر نشان داده می‌شوند که پشت به پشت یکدیگر داده، به وسیله چرخ‌هایی (چاکرا یا چرخ قانون) از یکدیگر جدا شده و همگی روی یک برگ زنگ مانند نیلوفر آبی ایستاده‌اند. زمانی تمامی این حکاکی در درون چرخ قانون جای می‌گرفت. سرود ملی کشور تصنیفی به نام جانا- گانا مانا^۴ است که به وسیله رابیندرانات تاگور^۵ در سال ۱۹۱۱ سروده شد. تقویم تقریباً بدون استفاده ساکا^۶ که آن نیز از نمادهای ملی به شمار می‌آید در سال ۱۹۵۷ برگزیده شد و در برخی موارد از آن به همراه تقویم میلادی استفاده می‌شود.

تاریخ و روابط قومی و نژادی

پیدایش ملت. تاریخ هند هزاران سال قدمت دارد و سابقه آن حتی به هزاران سال قبل از تاریخ نیز باز می‌گردد. در طول دوران پارینه سنگی، فرهنگ‌های شکارگر و اجتماعی به طور هم‌زمان وجود داشته‌اند و دارای ویژگی‌های مشترکی با مردمان اروپا و شرق آسیا در زمان‌های پارینه سنگی ماقبل تاریخ بوده‌اند. این حالت از هشت تا ده هزار سال پیش از این وجود داشته است تا این‌که اجتماعات کشاورز یکجانشین در برخی از نواحی پدید آمدند.

در حدود ۲۷۰۰ سال قبل از میلاد مسیح نخستین تمدن روستایی در دره رود ایندوس^۷ و در بخش‌های غربی هند به وجود آمدند.

^۱ Asoka

^۲ Sarnath

^۳ Sarnath Museum

^۴ Jana-gana mana

^۵ Rabindranath Tagore

^۶ Saka-era

^۷ Indus Valley

بعد از ناپدید شدن این تمدن در حدود ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد، انواع مختلفی از ایالت‌ها و پادشاهی‌های سرگردان کوچک و بزرگ در سراسر این کشور وجود داشتند که یک تاریخ طولانی از جنگ و خونریزی را رقم زدند و با برخی از یورش‌های خارجی و پیدایش برخی از بزرگ‌ترین مذاهب جهان، مثل بودیسم^۱، جاینیسم^۲ و هندوئیسم^۳ و سیک^۴، همراه بوده اند.

با وجود وسعت امپراتوری آشوکا^۵ (۲۷۲ تا ۲۳۲ پیش از میلاد) و امپراتوری مغول (۱۵۲۶ تا ۱۷۰۷ میلادی) در نهایت این کشور برای اشغال نیروهای خارجی باقی‌گذارده شد و انگلیسی‌ها امپراتوری یکپارچه‌ای را در آن به وجود آوردند که تقریباً در طول مدت یک قرن، تمامی این شبه‌قاره را در اختیار آنها قرار می‌داد. از حدود سال ۱۸۵۸ به بعد هند از طریق یک شورا و یک نایب السلطنه به وسیله دولت انگلستان اداره می‌شد. با این وجود، چند صد ایالت شاهزاده نشین نیز در آن وجود داشتند که هر یک از آنها به نوعی استقلال خود را حفظ کرده بودند. کنگره ملی هند که در سال ۱۸۸۵ تأسیس شده بود، به تدریج تبدیل به مشاور و حتی منتقد حکومت انگلیسی‌ها شد و کم‌کم خواهان آن بود که قدرت اداره کشور از انگلیسی‌ها به سیاستمداران بومی کشور واگذار شود. کنگره ملی هند در سال ۱۹۳۰ تحت رهبری جواهر لعل نهرو^۶ و مهاتما گاندی^۷، با هدف دستیابی به استقلال کامل در کشور، سیاست نافرمانی مدنی را در دستور کار خود قرار داد.

این، یک مبارزه و نبرد طولانی بود، اما در نهایت در سال ۱۹۴۷ با به استقلال رسیدن کشور، این جنبش به پیروزی دست یافت، اما مقارن با همین زمان بود که نواحی عمدتاً مسلمان نشین شمالی، کشوری مجزا به نام پاکستان را تشکیل داده، محمد علی جناح^۸ به عنوان اولین نخست‌وزیر آن برگزیده شد و این در حالی بود که جواهر لعل نهرو نیز به عنوان اولین نخست‌وزیر کشور جمهوری هند مشغول به کار شد. خروج نیروهای استعمارگر و از جمله قوای مسلح انگلیسی، در نهایت به صلح و آرامش انجامید، اما جدا شدن پاکستان باعث ایجاد جنبش‌های عظیم اجتماعی و خونریزی‌های گسترده در هر دو سو شده بود که جریحه دار شدن احساسات عمومی را به همراه

^۱ Buddhism

^۲ Jainism

^۳ Hinduism

^۴ Sikhism

^۵ Asoka

^۶ Jawaharlal Nehru

^۷ Mahatma Gandhi

^۸ Mohammed Ali Jinnah

داشت. تقریباً ربع قرن بعد، قسمت شرقی پاکستان نیز از آن کشور جدا شده و کشور مستقلی با نام بنگلادش را به وجود آورد.

هویت ملی. در این کشور، هویت ملی یک مسئله مهم سیاسی به شمار نمی آید و هویت منطقه ای به همراه زبان مادری، مسائل بسیار مهم‌تری محسوب می شوند. هنوز میلیون ها نفر بیسواد در سراسر این کشور وجود دارند که نظر گویا به سختی از هندی تبار بودن خود آگاهی دارند، اما همین افراد در حمایت سرسختانه از حاکمان محلی خود، بسیار جدی خواهند بود. از این رو، هند همواره و از زمان استقلال، با مشکل وجود گروه های جدایی طلب مواجه بوده است و از جمله سرسخت ترین آنها می توان به جنبش دراویدی‌گرایی^۱ در منطقه جنوب، نبرد مسلحانه مسلمانان کشمیر برای اتحاد با پاکستان، جنبش کالیستان^۲ در بین سیک‌های پنجابی^۳ و یک نهضت چریکی که در پی دستیابی به استقلال برای تمام قبایل ناگا^۴ در منطقه شمال شرقی است، اشاره کرد.

روابط قومی و نژادی. هند، مأوای چندین هزار گروه قومی، قبیله ای، طبقات اجتماعی و مذاهب مختلف است. طبقات و زیر گروه های اجتماعی موجود در هر منطقه، از طریق ایجاد یک ساختار سلسله مراتب پایدار و دایمی با یکدیگر مرتبط بوده و هر طبقه از آنها دارای نام، سنت، حرفه، رتبه و فرهنگ منحصر به فرد خود می باشد. قبایل، معمولاً، فاقد سلسله مراتب طبقه ای هستند، اما در اغلب موارد برای خود یک سازمان سلسله مراتبی داخلی دارند. قبایل چوپان و دام‌پرور در ساختار داخلی خود از یک حالت برابری طلبی برخوردار بوده، فاقد سلسله مراتب اجتماعی می باشند.

کشور هند با منازعات قومی و به خصوص نبردهای مذهبی چندان بیگانه نیست، با این حال در بیشتر بخش‌های کشور، یک حالت اقتصادی درون قبیله ای و درون طبقه‌ای وجود دارد که به طور معمول، مبتنی بر تهاوت یا مبادله کالا و خدمات با یکدیگر می‌باشد، زیرا در این سیستم، نیازهای اقتصادی افراد - دست کم - به صورت نسبی برطرف می‌شود. درگیری‌های قومی معمولاً در یک حالت کنترل شده قرار دارند و

^۱ Dravidistan

^۲ Khalistan movement

^۳ Panjabi Sikhs

^۴ Naga

این امر به دلیل سود و مزیت‌های اقتصادی دو سویه‌ای است که هر یک از طرفین درگیری برای یکدیگر فراهم می‌آورند.

شهرنشینی، معماری و استفاده از فضای شهری

در تمدن هندی که قدمت آن به ۲۷۰۰ تا ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح باز می‌گردد، هند شاهد نخستین جوامع شهرنشین در سراسر جهان بوده است که به همراه آن اقتصاد و تجارت بسیار گسترده‌ای به وجود آمده بود.

دیوارها و برج و باروها در برخی از شهرهای نخستین به تدریج به دیوارهای سنگی عظیم و قلعه‌هایی تبدیل شدند که خندق‌های حفر شده در اطراف آنها شهرهای عصر آهن و قرون وسطی را در سراسر کشور محافظت می‌کردند. شهرهای بزرگ و کوچک موجود در این کشور دارای هشت گونه تاریخی هستند: (۱) مراکز زیارتی سنتی مثل مادورا^۱؛ (۲) شهرهای تجاری و بازرگانی که تقریباً با فاصله ۲۰ مایل از یکدیگر به وجود آمده بودند؛ (۳) شهرهای کوچک دارای برج و بارو و استحکامات، مثل شهر گوالیور^۲؛ (۴) بنادر باستانی و قرون وسطایی، مثل بهاروچ^۳؛ (۵) اقامتگاه‌های نظامی، مثل پونا^۴ که نخستین بار انگلیسی‌ها به وجود آوردند؛ (۶) مراکز حکومتی جدید و مدرن، مثل شهر دهلی نو^۵؛ (۷) مراکز صنعتی جدید، مثل جمشیدپور^۶؛ (۸) و ابرشهرهای مدرن، مثل بمبئی و کلکته.

معماری با سبک‌های مجزا و گوناگون در هر منطقه توسعه یافته و آثار این تنوع در سبک، هنوز هم به چشم می‌خورند. هر یک از این سبک‌ها بیانگر تاثیر نسبی خاندان‌های تامیل حکومتگر در قرون وسطی، معماران ایرانی و ترک در نواحی شمالی، و مسیحیان انگلیسی و پرتغالی می‌باشند، اما متمایزترین ویژگی‌های معماری به وسیله یادگارهای مذهبی ادیانی، همچون بودایی^۷، اسلام، جاینیسم^۸ و هندوئیسم به وجود آمده‌اند^۹.

^۱ Madurai
^۲ Gwalior
^۳ Bharuch
^۴ Pune
^۵ New Delhi
^۶ Jamshedpur
^۷ Buddhism
^۸ Jainism

^۹ نقد: بر خلاف نظر نویسنده نمی‌توان از تاثیر عظیم معماری ایرانی در هند در طول تاریخ تکامل این دو فرهنگ که یکی از نمونه‌های برجسته آن شاهکار در شهر آگرا که توسط معماران و هنرمندان ایرانی ایجاد شده است به آسانی عبور کرد.

در سراسر این کشور بیش از پانصد هزار دهکده روستایی وجود دارند و در هر منطقه شکل متمایزی از معماری محلی و لایه های روستایی به چشم می خوردند. مکان های مقدس ادیان مختلف معمولاً در درون شهر ها و روستاها قرار داده می شوند، اما مکان های زیارتی بسیاری نیز وجود دارند که لزوماً در آن محل ها واقع نشده اند.

خوراک و اقتصاد

خوراک روزانه. تقریباً نیمی از هندی ها از برنج، به عنوان غذای اصلی استفاده قرار می کنند، در حالی که بقیه مردم کشور از محصولاتی، همچون گندم، جو، ذرت و ارزن به عنوان غذای اصلی بهره می برند و از این رو، با توجه به مکان و جغرافیا، تفاوت های گسترده ای در رژیم غذایی هندی ها مشاهده می شود. اما اصلی ترین وجه تمایز، در بین افراد گوشت خوار و افراد گیاه خوار به چشم می خورد. مسلمانان، یهودی ها، سیک ها و مسیحیان از گوشت قرمز استفاده می کنند اما مهم ترین ویژگی این گروه آن است که پیروان سه دین اول هرگز گوشت خوک مصرف نمی کنند. طبقات فرودست تر هندو تقریباً همه گوشت های قرمز به جز گوشت گاو را مصرف می کنند و این در حالی است که طبقات عالی تر آنها و تمام پیروان جاینیسم تقریباً گیاه خوار بوده و بسیاری از آنها حتی از خوردن تخم مرغ نیز خودداری می کنند.

رسوم غذایی در مناسبات و مراسم سنتی. تقریباً هر شهر، طبقه اجتماعی، قبیله دهکده و یا هر یک از ادیان موجود تعدادی آیین سنتی دارند که با دقت آنها را اجرا کرده، پیروان آنها حضور گسترده ای در آنها دارند. بیشتر این آیین ها از نوع مذهبی و دینی اند و بسیاری از آنها در رابطه با خدایان هندو برگزار می شوند.

اقتصاد پایه. با توجه به اینکه بخش زیادی از جمعیت کشور در نواحی روستایی ساکن هستند (حدود ۷۳ درصد)، کشاورزی بزرگ ترین منبع کار برای چند صد میلیون نفر از مردم کشور به شمار می آید و این امر به معنای ادامه حیات کشاورزی در زمین ها و مزارع بسیار کوچک تحت مالکیت شخصی و یا اجاره ای می باشد. در بیشتر بخش های کشور برخی از کشاورزان، محصولات زراعی خود را برای تأمین نیازهای زندگی در بازارهای شهری عرضه می کنند و در برخی از مناطق نیز مزارع بزرگ کشت

محصولاتی، همچون چای، قهوه، هل و کائوچو اهمیت اقتصادی بسیار زیادی برخوردار می باشند، زیرا این محصولات ارزش خارجی وارد کشور می کنند.

در سال ۱۹۹۶، سرانه تولید ناخالص داخلی ۳۸۰ دلار و نرخ رشد تولید ناخالص داخلی از سال ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۶ در حدود ۶ درصد بوده است. در طول همین دوره، میانگین تورم در کشور حدود ۹ درصد بوده است. در سال ۱۹۹۴ بدهی های خارجی ۲۷ درصد از تولید ناخالص ملی را به خود اختصاص دادند. در طول نیم قرن گذشته، اقتصاد هند رشد کندی داشته است، اما تعدادی از فعالیت های صنعتی و از جمله عملیات های حفر معدن دارای یک نرخ رشد ملایم بوده اند.

ایالات متحده اصلی ترین بازار صادرات محصولات هندی در طول سال های اخیر بوده است و تقریباً ۱۷ درصد از صادرات کشور در سالهای ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ به ایالات متحده فرستاده شده اند. پارچه، چای و نرم افزار رایانه ای، سه قلم عمده صادراتی به ایالات متحده هستند.

اجاره داری و مالکیت زمین. در اقتصاد مبتنی بر کشاورزی هند، مالکیت زمین از عوامل کلیدی بقا و حفظ قدرت است. در بسیاری از بخش های کشور، گستره زیادی از زمین های زیر کشت به وسیله یک طبقه برتر سیاسی که احتمالاً زمانی یک خاندان متوسط به شمار می آمده اند، تحت تملک قرار دارند. اما در هر حال، در مناطق مختلف هنوز هم سنت های مختلف اجاره داری زمین وجود دارند و مالکان بزرگ بخشی از زمین های خود را اجاره می دهند و دهقانان ثروتمندی نیز وجود دارند که روی املاک خودشان کار می کنند.

فعالیت های بازرگانی. هند دارای تعداد زیادی بازرگان، عامل حمل و نقل کالا، وارد کننده و صادرکننده کالا حتی از زمان های پیدایش تمدن هندی در هزاران سال پیش بوده است. بازارهای تجاری از آن زمان به بعد همواره وجود داشته و از حدود ۲۵۰۰ سال پیش از این، سکه های ضرب شده در معاملات تجاری میان مردم رد و بدل می شده اند. در عصر نو با افزایش زمینه های سرمایه گذاری به همراه تداوم رشد نرخ تورم، پیش زمینه مناسبی برای واردات و صادرات گسترده کالا به وجود آمده است. مهمترین صنایع کشور هنوز هم گردشگری، منسوجات، چای، قهوه، پنبه و تولید مواد خام به شمار می آیند و در طول چند سال گذشته، صنایع تولید نرم افزار های رایانه ای نیز اهمیت قابل ملاحظه ای یافته اند. روسیه، آمریکا، آلمان و انگلستان اصلی ترین وارد کنندگان محصولات هندی هستند.

صنایع عمده. زیرساخت‌های نو صنعتی به وسیله انگلیسی ها و در طول دوره زمامداری آنها در قرون نوزده و بیست به وجود آمده اند. کشور هنوز هم به شبکه حمل و نقل ریلی خود وابسته است و بخشی از این شبکه در حال حاضر به صورت برقی به کار خود ادامه می دهد. خطوط راه آهن در انحصار دولت قرار دارد. خطوط جاده ای که بسیاری از آنها به صورت غیر هم سطح ساخته شده اند، مجموعاً به طول ۱/۲۵ میلیون مایل می باشند. اولین سرویس هوایی که برای ارسال محموله های پستی به کار گرفته می شد، به شرکت هواپیمایی هند تبدیل شده که به همراه شرکت «خطوط هواپیمایی هند»^۱ که سیستم حمل و نقل داخلی را در دست دارد، در سال ۱۹۵۳، ملی شدند. در دهه ۱۹۷۰ تعدادی از خطوط هواپیمایی خصوصی نیز در کشور به وجود آمدند و این در حالی بود که ارتباطات بین المللی پای بسیاری از کمپانی های خارجی علاوه بر شرکت «ایر ایندیا»^۲ را نیز به این کشور باز می کرد.

تجارت بین المللی. شرکای تجاری اصلی هند را کشورهای آمریکا، روسیه، انگلستان و آلمان تشکیل می دهند. خصومت ها و درگیری های سیاسی طولانی مدت باعث شده است تا تجارت با کشور های همسایه در آسیای جنوب شرقی در سطح بسیار محدودی قرار داشته باشد، اما با این وجود، در حال حاضر مبادلات مرزی قابل توجهی میان هند و کشورهای نپال، سریلانکا، بنگلادش و بوتان وجود دارد.

توزیع کار. توزیع کار بر اساس جنسیت صورت می پذیرد. عامل سنی نیز باعث شده است تا افراد بسیار پیر و یا بسیار جوان که قادر به انجام کارهای سنگین تر نیستند، از سایرین جدا شوند و میلیون ها زن و مرد بزرگسالی که به کار مشغول می شوند، از هیچ سرمایه دیگری به جز نیروی جسمی خود برخوردار نیستند. هند علاوه بر این تقسیم بندی اساسی، به لحاظ برخورداری از یک سیستم طبقه ای بسیار قدیمی و برخورداری از پایه ای ترین اصول سازماندهی اجتماعی، نیز یک کشور منحصر به فرد به شمار می آید. هر یک از صدها طبقه اجتماعی موجود در درون این جامعه به طور سنتی دارای یک زمینه شغلی هستند که این شغل عموماً ویژگی خاص این طبقات بوده و معمولاً به

^۱ Indian Air lines
^۲ Air India

عنوان انحصار طبقاتی آنها به شمار می آید. تنها اشتغال به حرفه کشاورزی و حقوق بگیری برای همه میسر بوده است.

طبقه بندی اجتماعی

طبقات اجتماعی و گروه ها. سیستم طبقه بندی اجتماعی این کشور در مقایسه با سایر کشورهای هندو یا بودایی مسلک بسیار پیچیده تر است. این جامعه به گروه ها و طبقاتی تقسیم بندی می شود که همه آنها قادرند تا بیش از ۲۰ تا ۳۰ طبقه اجتماعی مختلف را در درون یک دهکده به وجود آورند.

این جامعه دارای سلسله مراتب درون خانواده ای می باشد. گروه‌هایی که با یکدیگر نسبت خونی دارند، هر یک به طور سنتی دارای یک پیشه یا حرفه مشخص، و سطح اجتماعی مختص به خود هستند. به دلیل آنکه یک فرد به تنهایی قادر به ایجاد تغییر در وابستگی های طبقاتی خود نیست، بنابراین هر خانواده برای همیشه به یک مجموعه بزرگ تر تعلق داشته و تنها با نام آن طبقه اجتماعی شناخته می شود و بنابراین، هر طبقه اجتماعی دارای یک مجموعه فرهنگی مجزا می باشد که از یک نسل به نسل دیگر انتقال می یابد.

تئوری موجود در آیین هندو، وجود طبقات اجتماعی مختلف در درون جامعه را توجیه می کند و از نظر آن، تفاوت های اجتناب ناپذیر در طبقه اجتماعی و تفاوت در نحوه دسترسی هر فرد به منابع قدرت باید وجود داشته و امری محتوم می باشد. به طور معمول هندوها به مسئله تناسخ روح اعتقاد دارند و بر این باورند که بعد از مرگ هر انسان، روح او به یک جسم انسانی تازه متولد شده دیگر و یا حتی یک حیوان دیگر، انتقال داده می شود. این بازگشت مجدد روح تا حد بیشتری بیانگر طبقه اجتماعی فرد خواهد بود؛ بدین گونه که اگر یک فرد در زندگی گذشته خود دارای اعمال و رفتار مناسبی بوده باشد، طبقه اجتماعی او عالی تر خواهد شد و در صورتی که روح فرد از وضعیت مناسبی در زندگی گذشته نداشته باشد، در زندگی مجدد در طبقه اجتماعی فروتری قرار خواهد گرفت.

در نظام هندو، مردم متعلق به گروه‌های اجتماعی عالی تر اصطلاحاً برهمن^۱ نامیده می شوند و این افراد کسانی هستند که به طور سنتی روحانی و یا عارف بوده اند.^۲ در

^۱ Brahmins

^۲ ولی این بدین معنا نیست که در حال حاضر افراد طبقه برهمن همگی روحانی و یا عارف باشند، بلکه تعداد بسیار زیادی از آنها به مشاغل و حرفه های دیگر مشغولند (ویراستار).

طبقه پایین تر از این گروه «کساتریا»^۱ قرار دارد که جنگجویان و حاکمان را در بر می‌گیرد. گروه سوم، «وایسیا» نام داشته و متعلق به تاجران و مالکان زمین است. گروه چهارم نیز طبقه «سودرا»^۲ نام دارد که عموماً کشاورزان در این گروه قرار می‌گیرند. در ذیل این چهار دسته بندی موجود در مدل های طبقه بندی اجتماعی باستانی و سنتی کشور هند، تعداد زیادی از گروه‌های دیگری قرار می‌گیرند که آنها را نجس یا پانکاما^۳ می‌نامند. در خارج از این سیستم، مجموعاً چند صد قبیله وجود دارند که هر یک از آنها دارای الگوهای زیستی و فرهنگی بسیار متنوع و مخصوص به خود هستند. کلیت این سیستم نه فقط به دلیل تفاوت‌های شدید موجود میان وضعیت اجتماعی و قدرت گروه‌ها بلکه با توجه به اوبویت روحانی و یا میزان آلودگی روح، برجسته گردیده می‌شود. یکی از ویژگی‌های بسیار جدی در سیستم طبقه بندی اجتماعی آن است که، طبقات اجتماعی علی‌رغم سرچشمه‌ای که در تئوری نظام هندو برای آنها در نظر گرفته می‌شود، در میان مسلمانان^۴، بهبودیان و یا حتی مسیحیانی که در زمان‌های معاصر نیز زندگی می‌کنند، به خوبی مشاهده می‌شوند. در کشورهای بودایی مسلک کره، ژاپن، و تبت، برخی سیستم‌های طبقه بندی اجتماعی اولیه وجود دارند که وجود آنها نشان‌دهنده حضور طبقات اجتماعی غیر قابل دسترس در درون جامعه خواهد بود.

کلان‌شهرهای موجود در دوران معاصر و شهرهایی، مثل بمبئی، مدرس، کلکته، دهلی‌نو و بنگلور، عموماً شهرهایی هستند که برای سکونت حاکمان انگلیسی تبار به

^۱ *Ksatriya*
^۲ *Vaiśyas*
^۳ *Sudras*
^۴ *Pancama*

^۵ این سخن در مورد مسلمانان به هیچ روی پذیرفته نیست، چرا که بر خلاف دین هندو که اساساً ساختار آن بر اساس طبقه بندی اجتماعی غیر قابل ترمیم و تغییر ایجاد شده است که خود مبتنی بر نظام جبرگرایانه هندوست، اسلام ماهیت خود را با نفی هرگونه ترجیح نژادی، خانوادگی، منطقه‌ای و یا رنگ پوست انسان‌ها قرار داده است و آیات شریفه و روایات فراوان و سیره اولیای دین و حیات اجتماعی مسلمانان در طول تاریخ همگی بر این امر دلالت دارند. و اگر در مواردی و در مناطقی خاص رگه‌هایی نه چندان برجسته از این امر به چشم می‌خورد به طور قطع تحت تاثیر فرهنگ همان منطقه بر برخی از مسلمانان آن مناطق - و نه همه آنها - بوده است (ویراستار).

وجود آمده اند و از این رو، این شهرها به لحاظ معماری، حرفه ای و سایر جوانب، غرب زده ترین شهرهای موجود در هند امروزی هستند. در این شهرها و نواحی حومه‌ای آنها در حال حاضر یک سیستم طبقه بندی توسعه یافته وجود دارد که در بسیاری از موارد، نظام‌های اجتماعی سنتی‌تر را تحت تأثیر قرار داده است و در نتیجه، در حال حاضر تعداد زیادی از موارد ازدواج بین طبقاتی در تمام شهرها مشاهده می‌شود، ولی این شیوه هنوز هم برای بسیاری از هندی‌ها یک شیوه غیر رایج به شمار می‌آید.

سمبل‌های طبقه بندی اجتماعی. به دلیل آن که هر طبقه اجتماعی دارای مجموعه فرهنگی خاص خود می‌باشد، نمادهای بسیاری برای وجود تفاوت‌ها در طبقه‌بندی اجتماعی وجود دارند. بنابراین، در درون این نظام طبقه بندی اجتماعی، جایگاه هر فرد بر اساس شیوه پوشیدن لباس، نام، شیوه تکلم با یک گویش محلی، منطقه محل سکونت، و به خصوص، حرفه شغلی آنها، با دقت بسیار زیادی قابل تعیین می‌باشد. ترکیبی از تمام این ویژگی‌های فرهنگی، نشانه دقیق و قطعی موقعیت یک فرد یا خانواده در درون سلسله مراتب نظام اجتماعی را بیان می‌دارد.

حیات سیاسی

دولت. سیستم حکومتی کشور از نوع جمهوری دموکراتیک فدرال و لیبرال می‌باشد و از این رو، هند به عنوان دموکراسی موجود در جهان، مطرح می‌باشد. بنا بر مقاصد حکومتی، این کشور به بیست و هشت استان (بر اساس زبان هر منطقه) به اضافه هفت اتحادیه سرزمینی تقسیم شده است که تمامی آنها مستقیماً تحت نظارت دولت مرکزی به پایتختی شهر دهلی نو، اداره می‌شوند.

رهبری و مقامات سیاسی. پارلمان مرکزی در دهلی نو از مجلس مردم (لوک سابها)^۱ و شورای ایالتی (راجیا سابها)^۲ تشکیل شده است.

تمامی ایالت‌ها برای خود دارای یک مجمع قانون‌گذاری (ویدهان سابها)^۳ و یک شورای قانون‌گذاری (ویدهان پاریشاد)^۴ هستند. اعضای پارلمان و مجالس ایالتی از طریق برگزاری انتخابات آزاد برگزیده می‌شوند. یک استثنا در این زمینه در «لوک سابها»^۵ هست که دو کرسی آن برای اعضای آنگلو ایندیان^۶، در نظر گرفته و از مجموع

^۱ Lok Sabha
^۲ Rajya Sabha
^۳ Vidhan Sabha
^۴ Vidhan Parishad
^۵ Lok Sabha
^۶ Anglo-Indian

۴۰۷۲ کرسی مجامع قانون‌گذاری تعداد ۵۲۷ کرسی برای کاندیداهای تعیین شده از سوی گروه‌های قبیله ای کنار گذاشته می شوند. این امور متضمن آن است که گروه‌های اقلیت اصلی دارای نمایندگانی در مجلس قانون‌گذاری باشند و در فرایند های انتخاباتی، منافع آنان حفظ شود. به تازگی تعداد ۲۰ عضو جدید از احزاب مختلف به درون لوک سابها راه یافته اند. مجالس قانون‌گذاری ایالتی نیز نمایندگانی از چندین حزب سیاسی مختلف را در درون خود جای داده اند.

رئیس جمهور، رئیس کل کشور است و به همراه او معاون رئیس جمهور قرار دارد که هر دوی آنها نه از طریق حق رأی عمومی، بلکه به وسیله کالج الکترا ل برگزیده می شوند. همکاران رئیس جمهور در درون دولت را شورای وزیران تشکیل می دهند و نخست وزیر هر دولت از سوی رئیس جمهور منصوب گردیده می شود. نخست وزیر رهبر حزب اکثریت و یا ائتلاف احزاب عمده بوده و در عین حال به عنوان یکی از اعضای پارلمان نیز برگزیده می شود. رئیس جمهور همواره از قدرت انحلال دولت و یا دستور برگزاری انتخابات جدید و یا دخالت در مسائل مشکل ساز دولت و اعلام قانون ریاست جمهوری، برخوردار است.

مشکلات اجتماعی و کنترل آن. مردم هند از دوره باستان تاکنون تحت حکومت قانون زندگی کرده اند و قانون هندو از دو هزار سال پیش در کتاب‌هایی با عنوان دهرماشاستراها^۱، مدون شده بوده است. در حال حاضر نیز در تمامی کشور یک سلسه مراتب قانونی وجود داشته و دادگاه عالی در رأس تمام امور قانونی قرار می گیرد. روند قانونی بر اساس قانون مجازات هند^۲ (ICP) که پیش نویس آن در اواسط قرن نوزدهم ارائه شد و قانون اقدامات جنایی^۳ مصوب سال ۱۹۷۳، تعیین می شوند. قانون اساسی کشور که در سال ۱۹۵۰ به تصویب رسید، فراتر از هر یک از قوانین اساسی موجود در دیگر کشورهای جنوب شرقی آسیا، از نفوذ سیستم‌های حقوقی سنتی که تنها بر پیروان یک دین خاص اعمال می شوند، کاسته است.

^۱ Dharmasastras

^۲ Indian Penal Code

^۳ Code of Criminal Procedure

بیکرهٔ عظیم دستگاہ حقوقی کشور باعث شده است تا پرونده‌های حقوقی به کندی در مسیر اجرای عدالت در دادگاه‌های عالی قرار داده شوند و در برخی از موارد این عبارت طعنه آمیز بیان می‌شود که طرح دعوا و دادخواهی در هند، یک ورزش ملی به شمار می‌آید. در حالی که جریمه و زندان، مجازات رایج می‌باشد، دادگاه عالی کشور در برخی موارد، صدور حکم اعدام را نیز قانونی دانسته است.

فعالیت نظامی. از زمان دستیابی به استقلال، پنج جنگ با کشور پاکستان و یک درگیری با کشور چین باعث تربیت و کار آموختگی چندین نسل از سربازان هندی شده است و به همین دلیل، این کشور دارای یک برنامه دفاعی بسیار قدرتمند است که چهار نیروی ملی موجود در آن عبارتند از: ارتش، نیروی دریایی، نیروی هوایی و گارد ساحلی. در سال ۱۹۹۶ تمام این بخش‌ها در مجموع دارای ۱۱۴۵۰۰۰ پرسنل بوده‌اند. در سال ۱۹۹۸، کشور هند یک بمب اتمی را آزمایش کرد.

رفاه اجتماعی و برنامه‌های تحول

به طور سنتی، نهاد خانواده، مسئول مراقبت از افراد فقیر، معلول، سالمند و فرزندان جوان است و این شیوه در میان گروه‌های روستانشین هنوز هم به صورت واقعی مشاهده می‌شود. در طول چند دهه گذشته، دولت‌های ایالتی کم بضاعت با استفاده از کمک‌های بین‌المللی کوشیده‌اند با ارائه کمک‌های مستقیم و یا تولید فرصت‌های شغلی بیشتر، به کمک مردمان فقیر خود بشتابند. علاوه بر این، سازمان‌های رفاه اجتماعی نیز کمک‌های محدودی ارائه کرده‌اند، اما بیشتر این سازمان‌ها در اختیار بخش‌های خصوصی و نهادهای مذهبی می‌باشند که در بسیاری از موارد، بودجه محدودی دارند. تعداد جمعیت نیازمند حمایت‌های مالی و اجتماعی بسیار فراتر از حد توان رسیدگی به وسیله این نهادها می‌باشند و وضع به گونه‌ای است که بسیاری از مردم نیازمند، در نواحی شهری متمرکز شده‌اند.

سازمان‌های غیر دولتی و دیگر انجمن‌ها

تعداد زیادی از سازمان‌های غیر دولتی اجتماعی، سیاسی، مذهبی، آموزشی و ورزشی در هند وجود دارند. هر یک از شهرها، روستاها و طبقات اجتماعی و بیشتر معابد، دست‌کم یک سازمان رسمی دارند و در بسیاری از موارد، تعداد بسیار زیادی از این نهادها و سازمان‌ها به چشم می‌خورند. دولت، به جز برخی تلاش‌ها برای به ثبت رساندن نهادهایی، همچون تعاونی‌های اجتماعی و مؤسسه‌های خیریه، هیچ‌گونه تلاشی برای کنترل این سازمان‌ها انجام نمی‌دهد.

شرایط و حقوق وابسته به جنسیت

توزیع کار بر پایه جنسیت. جنسیت فرد، مبنای اساسی تقسیم نیروی کار به شمار آمده، احتمالاً، تنها مشاغل روزمزد کم اهمیت و مشاغلی مدرنی که به کارکنان دایمی نیاز دارند، به صورت مساوی در میان هر دو جنس تقسیم می شوند.

وضعیت نسبی زنان و مردان. جامعه پدر سالار، متداول‌ترین کلمه ای است که از آن برای توصیف شرایط سنتی خانواده های هندی و روابط جنسیتی موجود در آنها استفاده می شود. این سیستم در مورد تمام نظامهای خانوادگی به جز نظام مادر تبار منسوخ شده طبقات اجتماعی نایار^۱ در منطقه کرا^۲، صدق می کند. در تمام شاخه های هندوئیسم، راهبان تنها از میان مردان بالغ انتخاب می شوند، اما در برخی از موارد، پسرهای جوان نیز در میان آنها دیده می شوند. در دین اسلام، امام جماعت نماز گزاران حتماً مرد است و در دین‌های زرتشتی و کاتولیک رومی، تنها مردان می توانند به عنوان روحانی فعالیت کنند.

چنین بیان می شود که هر زن ابتدا باید در اطاعت پدر، سپس در اطاعت همسر و بعد از آن در اطاعت پسر خود به سر برد و اینگونه به نظر می رسد که این، الگویی رایج در سراسر زندگی هر زن بوده باشد. دیدگاه مرد به عنوان رهبر خانواده، به طور خاص در زمان‌های برگزاری مراسم ازدواج فرزندان اهمیت دارد، زیرا در بیشتر جوامع مذهبی، ازدواج به عنوان پیمانی برای پیوند میان دو خانواده به شمار آورده می شود. از آنجا که مرد خانواده، کنترل همه منابع مالی را در دست دارد، اوست که جهیزیه فرزندان را در زمان ازدواج دریافت و یا پرداخت می کند. اگر چه در پشت صحنه زنان مسن تر از نفوذ زیادتری برخوردار هستند اما در هر حال آنها نیز در اداره املاک و مسائل مربوط به ازدواج حق چندانی نخواهند داشت.

ازدواج، خانواده و خویشاوندی

ازدواج. اگر چه در بین ادیان و مناطق مختلف، تفاوت‌هایی در شیوه های انجام ازدواج مشاهده می شود، در هر جامعه، ترتیب مراسم ازدواج از یک شمایل سنتی

^۱ Nayar
^۲ Kerala

برخوردار است و امروزه نیز به جز در میان برخی از طبقات اجتماعی متوسط، هنوز هم این شیوه‌ها به صورت متداول و رایج وجود دارند. ازدواج‌هایی که با نظر والدین زوج‌های جوان انجام نشده باشند، اغلب ازدواج‌هایی عاشقانه نامیده شده و به آن به عنوان یک عمل احساسی و از روی شهوت نگریسته می‌شود. شایع‌ترین سبک ازدواج در اینجا از نوع ازدواج‌هایی است که زن و مرد هرگز پیش از آن یکدیگر را ندیده‌اند.

به طور کلی، در این کشور دو گونه ازدواج وجود دارد: گونه شمال هند، که در آن یک مرد هرگز نباید با اقوام خود وصلت کند و نوع رایج در جنوب هند که در آن انجام ازدواج‌های خویشاوندی میان مرد و دختر خاله یا دختر دایی و دختر عمه یا دختر عمو، یک پیوند بسیار ایده آل به شمار می‌آید. بسیاری از گروه‌های اجتماعی ساکن جنوب هند، ازدواج با خواهر زاده‌ها را نیز مجاز می‌دانند. در ایالت ماهاراشترا^۱ برخی از این ازدواج‌ها مشاهده شده است.

نهاد خانواده. محل اقامت هر فرد، منزل مسکونی است، اما ساختار این منزل، از خانه‌هایی که در آن یک خانواده پر جمعیت از سه تا چهار نسل زندگی می‌کنند، تا خانه‌هایی که تنها یک زن بیوه در آن سکونت دارد، متفاوت می‌باشد. در ساختمان‌های بزرگی که اتاق‌های متعدد دارند، معمولاً خانوارهای غیر وابسته نیز در کنار هم مشاهده می‌شوند و به طور خاص در برخی از شهرهای بزرگ، هر یک از این خانواده‌ها از روی یک چراغ خوراک پزی و نیاز کامل آنها به کمک‌های پرداختی، به راحتی قابل شناسایی می‌باشند. در مناطق شهری پر جمعیت، هر اتاق، یک خانواده پر جمعیت مجزا را در درون خود جای می‌دهد.

وراثت. به جز در شهرهای مدرن و بزرگ، نوشتن وصیتنامه امری نامتداول است، اما سنت همیشه به گونه‌ای بوده است که فرزندان پسر همه املاک و دارایی‌های پدر را به ارث برده و دخترها تنها می‌توانند امیدوار باشند در زمان ازدواج جهیزیه خود را دریافت کنند. اما در هر حال، تفاوت‌های محلی و اجتماعی در زمینه این که چه کسی به عنوان وارث انتخاب می‌شود، وجود دارد. در برخی از گروه‌ها، پسر ارشد همه چیز را به ارث برده و سپس او به تقسیم اموال در بین برادران و تهیه جهیزیه برای خواهران می‌پردازد. در برخی از گروه‌های دیگر، برادران حق ارث مساوی دارند، به جز آنکه کوچک‌ترین برادر، منزل پدری را به ارث می‌برد. به طور کلی، الگوهای متفاوتی در این جامعه وجود دارد و اگر چه در قوانین امروزی بر

^۱ Maharashtra

مساوی بودن حق دختر با پسر تاکید می شود، اما این حالت در میان خانواده های مسلمان، هرگز اتفاق نمی افتد.

گروه های خویشاوندی. بزرگ ترین گروه خویشاوندی، طبقه اجتماعی است و چند صد هزار مورد از این طبقات اجتماعی در سراسر کشور دیده می شوند. طبقه اجتماعی، یک واحد خانوادگی است که در آن، همه افراد رتبه و شغل مشابهی دارند. این طبقه دارای تعدادی طایفه است که آنها نیز نسبت سببی با یکدیگر داشته و در اغلب موارد ازدواج‌هایی میان آنها برقرار می گردد. طایفه نیز در درون خود واحدهای کوچک تری به نام دودمان دارد که هر یک از آنها دارای رابطه نسبی با یکدیگرند. در هر طبقه اجتماعی ممکن است چند صد طایفه با اندازه های مختلف وجود داشته باشند. دودمان‌های بزرگ معمولاً از تعدادی دودمان‌های کوچک تر تشکیل می شوند، اما کوچک ترین واحد آن تعدادی خانواده پرجمعیت یا خانواده های همسایه کنار هم و یا حتی یک خانواده مرکز می تواند باشد و از این رو، در هر طبقه اجتماعی یک پیوند سببی نیز وجود دارد با این حال، تمام واحد های خویشاوندی موجود در درون آن از قوانین خشک و انعطاف ناپذیری در ازدواج میان طایفه ها و دودمان‌های مختلف پیروی می کنند.

اجتماعی سازی

مراقبت از کودکان. مراقبت از کودکان، مسئولیتی است که به طور کامل به مادر، دختران ارشد، و مادر بزرگ سپرده می شود. زمانی که مادر خانواده به کار در مزرعه یا کارخانه مشغول است، مادر بزرگ مسئول اصلی مراقبت از کودک در طول روز خواهد بود و خواهران بزرگ تر، کودک را بعد از دوسالگی تحویل خواهند گرفت.

تربیت و آموزش کودکان. در سال ۱۹۹۵، دولت هند دو درصد از منابع خود را به امر آموزش اختصاص داد. اگر چه هدف از اجرای این برنامه، ریشه کن ساختن بی سوادی در طیف سنی میان ۱۵ تا ۳۵ سال تا سال ۲۰۰۰ بود، این هدف هرگز تحقق نیافت. با این وجود، از اواخر قرن نوزدهم به بعد، درصد بی سوادی کاهش تدریجی داشته است. در سال ۱۹۹۱ در حدود ۵۲ درصد از جمعیت بالای ۶ سال با سواد بوده

اند که این میزان در مقایسه با سال ۱۹۸۱ افزایش شش درصدی را نشان می دهد. ایالت «کرالا» بالاترین نرخ بیسوادی را دارد. اما در سطح کشور، نابرابری جنسیتی شدیدی در این زمینه مشاهده می شود: در سال ۱۹۹۱ درحالی که ۶۴ درصد مردان سواد خواندن و نوشتن داشته اند، تنها ۳۱ درصد زنان موفق به کسب سواد شده بودند. دولت مرکزی هند همواره به امور نظامی توجه بیشتری داشته است تا امور آموزشی و به همین دلیل، میلیون ها نفر در مناطق روستایی به خصوص در میان جوامع مسلمان احساس می کنند که تحصیل دختران، به نوعی تلف کردن وقت و پول به شمار می آید. تنها در زمانی که شانزده سالگی به عنوان حداقل سن قانونی برای ازدواج به تصویب رسید، این امکان به وجود آمد تا بسیاری از دختران بتوانند نظر والدین خود را برای تحصیل در مدرسه جلب کنند.

درحالی که در ابتدا، مدارس تأسیس شده از سوی مبلغان مذهبی، به ویژه در نواحی روستایی اهمیت بیشتری داشته، اما در طول قرن اخیر، مدارس دولتی و محلی نیز تعداد زیادی از دانش آموزان را تعلیم و تربیت کرده اند. در طول نیم قرن گذشته، حداقل هشت سال حضور در مدرسه، ارائه فرصت های برابر برای دانش آموزان دختر، ارائه برنامه های مهارتی و حرفه ای مرتبط و بهبود در کیفیت کلاس ها و کتاب های درسی، به عنوان برخی از اهداف ملی تبیین شده و تحصیل رایگان برای همه افراد از شش تا چهارده سالگی، اجباری شده است. به تازگی، افزایش تعداد مدارس خصوصی با کمک نهاد ها و سازمان های مذهبی مشاهده شده و بسیاری از آنها فرصت های شغلی بهتری را در ازای دریافت شهریه، فراهم می آورند.

آموزش عالی. در سال ۱۹۹۶، تعداد ۱۶۶ دانشگاه در هند وجود داشتند که شامل ۱۳ مرکز دانشگاهی بزرگ، معتبر، قدیمی و ثروتمند می باشند. سایر نهادهای دانشگاهی به وسیله دولت های ایالتی و یا موسسه های مذهبی اداره می شوند. تهیه منابع مالی، استخدام اساتید و تنظیم استانداردهای آموزشی در دانشگاه ها اموری است که به صورت متمرکز به وسیله کمیسیون بورس های دانشگاهی^۱ انجام می شوند. این کمیسیون در سال ۱۹۵۶ تأسیس شده است. در سراسر کشور، حدود یکصد کالج به صورت خودگردان اداره می شوند، اما سایر کالج های موجود، شاخه هایی از دانشگاه های ایالتی بزرگ تر به شمار می آیند. در سال ۱۹۹۶، تعداد ۶/۴ میلیون دانشجو در سراسر کشور مشغول تحصیل بودند که از این میان ۵/۷ میلیون نفر در مرحله پیش از فارغ التحصیلی و ۲/۲ میلیون نفر نیز

^۱ University Grants Commission

دانشجوی زن بوده اند. در حال حاضر تعداد ۴۱۸ مؤسسه وجود دارند که به اعطای مدرک مهندسی در زمینه علوم و فن آوری می پردازند. در حدود ۱۰۲۹ مؤسسه نیز مدرک دیپلم ارائه می دهند.

برنامه های آموزشی بزرگسالان برای مبارزه با بی سوادی، فقر دانش در مورد برنامه ریزی امور خانوادگی و عدم آگاهی از شیوه های جدید کشاورزی ارائه می شوند. حضور هر یک از این برنامه ها در نواحی شهری ملموس تر می باشد. یکی از مشکلات موجود در زمینه مسائل آموزشی، زبان مورد استفاده برای تدریس در دانشگاه است. در دانشگاه های مرکزی به طور معمول از زبان انگلیسی استفاده شده و دانشجویان آنها معمولاً اعتبار بین المللی پذیرفته شده ای دارند، اما در بیشتر دانشگاه های کوچک، برای تدریس از زبان های محلی استفاده می شود، به گونه ای که مهارت های علمی فارغ التحصیلان این دانشگاه ها به آسانی به سایر بخش های کشور قابل انتقال نیست. برای این دسته از دانشجویان، فرصت تحصیل در خارج از کشور محدود تر بوده، حتی دسترسی به منابع درسی به روز نیز برای آنها دشوار می باشد.

آداب معاشرت

هندی ها، حتی فقیرانشان نیز افرادی بسیار خون گرم و مهمان نوازند و برای راحتی و آسایش مهمان خود از هیچ تلاشی فروگذار نمی کنند. به طور معمول رفتار زنان در برابر مهمان و به خصوص در حضور همسر یا پدر شوهر، متفاوت می باشد. این تفاوت ها در میان تمام اقشار، از مقامات مذهبی گرفته تا مقامات دولتی، مشاهده می شود.

دین

اعتقادات دینی. بر اساس آمار سال ۱۹۹۱، ۸۲ درصد از جمعیت هند را هندوها تشکیل می دهند. در هر حال، ۱۲ درصد از جمعیت این کشور را مسلمانان در اختیار دارند و همین امر باعث شده تا آنها از بزرگ ترین امت های اسلامی در سراسر جهان مطرح باشند. مذهب بزرگ دیگر، مسیحیت است که بیش از ۲ درصد از جمعیت هند را

به خود جذب کرده است و تعداد مشابهی از پیروان آیین سیک‌ها وجود دارند. تنها گروه قابل توجه دیگر بودایی‌ها (کمتر از ۱ درصد) و جاینی‌ها (کمتر از نیم درصد) می‌باشند.

آیین‌ها و اماکن مقدس. صدها هزار آیین مذهبی و میلیون‌ها مکان مقدس، معبد و اماکن متبرکه که ادیان مختلف در این کشور وجود دارند. برای هندوها، معابد بزرگ، مقدس‌ترین مکان‌ها به شمار می‌آیند و این در حالی‌ست که مسلمانان به بقاع متبرکه (پیر)^۱ اهمیت بسیار زیادی می‌دهند. در رابطه با بودایی‌ها که بسیاری از آنها زائرانی هستند که از کشورهای دیگر می‌آیند، پایگاه‌های مذهبی بوده، اهمیت ویژه‌ای دارد.

مرگ و زندگی پس از آن. در حالی که مسلمانان، یهودی‌ها و مسیحیان معتقدند که روح آنان پس از مرگ نزد خداوند می‌رود، اما هندوها عقیده بسیار متفاوت‌تری در مورد زندگی پس از مرگ دارند. مسلمانان، یهودی‌ها، مسیحیان و زرتشتی‌ها جنازه‌های خود را در گورستان به خاک می‌سپارند. آرامگاه‌های زرتشتی که به برج‌های سکوت معروفند در شهر بمبئی به شهرت رسیده‌اند. این برج‌ها سازه‌هایی سنگی هستند که جنازه در درون آن در معرض وزش هوای آزاد قرار داشته و به طور خاص می‌توان کرکس‌هایی را که در اطراف هر یک از آنها حلقه زده‌اند مشاهده نمود.

اغلب هندوها به تناسخ و بازگشت روح اعتقاد دارند. اساس این عقیده بر این نظر استوار است که یک روح در دفعات متعدد قادر به تولد مجدد می‌باشد و حالت بازگشت مجدد روح به جهان به نحوه‌ی برابری گناهان با اعمال نیک فرد در زندگی گذشته او بستگی دارد. این عقیده، وجود نابرابری‌های موجود در در سیستم طبقه بندی اجتماعی را نیز توجیه می‌کند و آنها بر این باورند که هر شخص در نتیجه‌ی اعمال و گناهان روح خود در زندگی گذشته در یک طبقه اجتماعی بالا و یا پایین قرار می‌گیرد. بر این اساس، هر فرد هرگز نباید امید داشته باشد از طبقه اجتماعی خود در این زندگی‌های یابد، بلکه این امری است که تنها در بازگشت مجدد روح او به جهان محقق خواهد شد. در این عقیده به طور خاص بیان می‌شود که ارواح شیطانی در قالب حیوانات حلول می‌یابند.

^۱ pir

^۲ اهتمام مسلمانان هند به مساجد به عنوان محور فعالیت‌های معنوی و عبادی موضوعی امری است که در کشور هند به روشنی مشهود است و توجه به زیارتگاه‌های اولیا و صوفیان در گذشته در مرحله دوم اهمیت دارد (ویراستار).

هندوها به طور معمول جنازه را بر روی توده ای از الوار می سوزانند، ولی اشخاص بسیار فقیر را به خاک می سپارند. اشخاصی که دارای موقعیت مذهبی بسیار برجسته ای هستند- همانند اعضای فرقه لینگایات^۱ - به صورت نشسته به خاک سپرده می شوند.

پزشکی و مراقبت درمانی

هند از سابقه‌ای درخشان در طب و علوم درمانی سنتی برخوردار بوده، تحقیق و آموزش در این زمینه بر اساس دو رساله نوشته شده به وسیله چاراکا^۲ و سوشروتا^۳ به دو هزار سال قبل باز می گردد. امروزه در این کشور چهار سیستم عمده پزشکی به همراه تعداد زیادی از درمان‌گران محلی و قبیله ای وجود دارند. قدیمی ترین سیستم موجود، «آیورودا»^۴ به معنای علم طول عمر است. این، یک سیستم بسیار پیشرفته با بیمارستان‌ها، مراکز درمانی و کارخانه های داروسازی و کتاب‌های پزشکی مخصوص به خود می باشد. این سیستم عمدتاً بر روش های درمانی غیر هجومی وابسته بوده و تشخیص بیماری در آن بر اساس یک شیوه همبسته انجام می شود. «سیددا»^۵ یک سیستم سنتی متفاوت است که بیشتر در جنوب هند رواج داشته و از اصول فیزیولوژیک شبیه به آیورودا پیروی می کند. تشخیص بیماری در این شیوه، با استفاده از بررسی دقیق نبض انجام می شود و درمان نیز بر اساس استفاده از روش‌های داروهای گیاهی و فیزیولوژیک انجام می شود. سومین نظام درمان سنتی «یونانی»^۶ نام دارد که به وسیله مسلمانان به هند انتقال یافته و تحت حکومت مغول ها توسعه یافته است. در این شیوه، بر تشخیص و درمان همزمان بیماری تأکید شده، اما تئوری و فیزیولوژی انسانی آن بسیار متفاوت است. هر سه سیستم مورد اشاره در این جا، وقوع بیماری را با یک حالت عدم تعادل میان بخش های مختلف بدن مرتبط می دانند. سیستم چهارم که طرفداران بسیار زیادی نیز دارد، طب بیولوژیک و یا پزشکی علمی است. این شیوه در طول سه قرن گذشته در شهر های بزرگ مورد استفاده بوده و

^۱ Lingayat
^۲ Charaka
^۳ Sushruta
^۴ Ayurveda
^۵ Sidda
^۶ Unani

بوده و بهترین بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی برای آن به وجود آورده شده‌اند. در هند بیش از ۱۴۰ کالج پزشکی وجود دارد.

در هر یک از دولتهای ایالتی، به سبب تداوم شیوع و وقوع بیماری‌های مسری و نرخ بالای میزان مرگ و میر در دوران کودکی و هم‌چنین نیاز به برنامه‌ریزی خانوادگی برای کنترل نرخ رشد جمعیت، بهداشت عمومی به یک مسئله مهم تبدیل شده است.

مراسم و جشن‌های عمومی

تعطیلات رسمی در بیشتر ایالتها عبارتند از: اول ژانویه (سال نو میلادی)، بیست و شش ژانویه (روز جمهوری و تصویب قانون اساسی)، یک می (روز جهانی کارگر)، سی ژوئن و پانزده آگوست (روز استقلال)، دوازده اکتبر (تولد گاندی)، بیست و پنج دسامبر (کریسمس)، سی و یک دسامبر (شب سال نو) و سال نو پارسی و سال نوتلوگو^۱، در زمان‌های مختلف جشن گرفته می‌شوند.^۲

هنر و علوم انسانی

پشتیبانی از هنر. هنر در این کشور به صورت تاریخی دو حامی اصلی داشته است. معابد بزرگ هندو و حاکمان ایالت‌های بزرگ و کوچک. در طول دو قرن گذشته، حمایت انگلیسی‌ها و طرفداران امور هنری اهمیت بیشتر به خود گرفته است. در کشور هند پس از دوره استقلال، مؤسسه ملی هنر به نام لالیت کالا آکادمی^۳، از طریق برگزاری جلسات، اعطای جوایز، نمایشگاه و مطبوعات، به ترویج امور هنری می‌پردازد. دولت از آکادمی ساهیتیا^۴، که در سال ۱۹۵۴ برای ترویج درجات عالی ادبیات تأسیس شد، مدرسه ملی درام (۱۹۵۹) و آکادمی سانگیت ناتاک^۵ (۱۹۵۳) برای تعلیم هنر، حمایت می‌کند.

ادبیات. هند دارای یکی از اولین و قدیمی‌ترین ادبیات‌های سراسر جهان است و شروع آن به زبان سانسکریت می‌باشد که احتمالاً قدیمی‌ترین سبک‌های ادبیاتی به زبان‌های هند و اروپایی می‌باشد. ریگ ودا^۶، قدیمی‌ترین بخش از مجموعه چهارگانه وداها^۷ بوده، شامل یک مجموعه از متون مذهبی بلند و طولانی است و اولین شکل از

^۱ Telugu

^۲ یکی از تعطیلات رسمی هندوستان تعطیلی روز عاشورا به مناسبت شهادت حضرت سیدالشهداء(ع) می‌باشد که نویسنده از ذکر آن غفلت ورزیده است (ویراستار).

^۳ Lalit Kala Academi

^۴ Sahitya Akademi

^۵ Sangeet Natak

^۶ Rig Veda

^۷ Vedas

نوشته های باقی مانده به زبان سانسکریت در حدود قرن دوم قبل از میلاد مسیح به شمار می آید. این بخش با سه ودای دیگر نیز همراه است که همگی آنها دارای ویژگی های آیینی و نیایشی بوده و سپس با متونی همچون اوپانیشادها^۱، در طول قرون هشت تا پنجم پیش از میلاد همراه شده است.

نخستین نوشته غیر مذهبی به زبان سانسکریت یک کتاب دستور زبان بسیار پیچیده بود که ساختارهای این زبان را، به خصوص در قرن چهارم پیش از میلاد، تثبیت کرد. در طول دوره حکومت چاندرراگوپتا مائوریا^۲، داستان حماسی و بزرگ مه‌ا بهاراتا^۳، که بلندترین شعر جهان نیز به شمار می آید، در حدود ۳۰۰ سال قبل از میلاد نوشته می شود، اما تکمیل آن تا حدود سال ۱۰۰ میلادی طول کشیده است. حدود ۲۰۰ سال قبل از میلاد مسیح، دومین داستان حماسی بزرگ به نام رامایانا^۴، در زبان سانسکریت به وجود آمد، اما نسخه نهایی و کامل آن احتمالاً چهار قرن بعد، به پایان رسیده است. هر دوی این داستانهای حماسی برگرفته از ادبیات فولکلور و فرهنگ عامه بوده و به طور گسترده نقل قول می شوند.

در حدود قرن سوم قبل از میلاد مسیح، تری پیکاتا^۵ یا داستان سه سید^۶، که مجموعه ای از قوانین آیین بودایی است به زبان «پالی» (یکی از اقوام زبان‌های سانسکریت) نوشته شد و این کتاب در طول یک مدت بسیار کوتاه به اثرگذارترین مجموعه ادبی نیمه شرقی آسیا مبدل شده و تا به امروز نیز همین حالت را در ترجمه‌های خود به زبانهای چینی و ژاپنی حفظ کرده است.

در طول همین دوره زمانی، تصویر ساختار اجتماعی جامعه هندی به وسیله دو کتاب دیگر نمایش داده می شود. از اواخر قرن چهارم، کائوتیلیا^۷، فردی که گفته می شود نخست وزیر چاناکیا^۸ بوده است، کتاب آرتاشاسترا^۹ یا رساله نیکی^۱ را نگاشت که در سال

^۱ Upanishads

^۲ Chandragupta Maurya

^۳ Mahabharata

^۴ Ramayana,

^۵ Tripitaka

^۶ Three Baskets

^۷ Kautilya

^۸ Chanakya

^۹ Arthasastra

۱۹۰۹ مجدد کشف شد. مدت کوتاهی بعد از آن، کتاب مجموعه قوانین مانو (مانوسمرتی)^۲ به وجود آمد. این رساله ها که در باب قوانین مذهبی و قوانین اجتماعی نوشته شده بودند، به بیان شرح دقیقی از یک جامعه یا مدینه فاضله می پردازند که در آن، چهار گروه یا طبقه اجتماعی موسوم به وارنا^۳، وجود دارند که هر یک از آنها دارای حرفه و پیشه، وضعیت و وظایف مذهبی خاص خود می باشند. در این کتاب تعالیمی ارائه می شود که از تأثیرهای عظیمی بر جامعه مردم هند در طول دویست سال بعد از آن برخوردار بوده و مدل وارنا، هنوز هم رایج ترین تصویر موجود از طبقات اجتماعی جامعه هندو به شمار می آید.

در سال ۱۵۰ پیش از میلاد، در جنوب هند و در منطقه تامیل سنگام^۴، یک آکادمی از شعرا و فیلسوفان به وجود آمده بود که برای چند دهه به فعالیت خود ادامه داد. اگر چه در کتاب های تاریخی بهای چندانی به این مسئله داده نشده است، این مجموعه زمینه را برای به روزسازی و جلوه گیری ادبیات و شعر زبان تامیل که یکی از زبان های دراویدیان است در طول سده های میانه فراهم آورده بود. برخی از آثار به وجود آمده در آن زمان ماهیت مذهبی دارند، اما بسیاری از آنها نیز ظاهراً متونی غیر مذهبی بوده و برخی از آثار اولین نویسندگان زن هندی نیز در میان آنها مشاهده می شوند. معروف ترین نمونه از این اشعار، پورانانورو^۵، نام دارد که مجموعه ای از چند شعر در مدح و ستایش حاکمان تامیل است. یک کتاب مهم و گران سنگ دیگر به نام کورال^۶، مجموعه ای از تعالیم اخلاقی است که به وسیله فردی به نام تیرووالووار^۷، در طول قرون سوم و چهارم میلادی به وجود آمده است. این کتاب را قرآن تامیل نیز نامیده اند. درست مقارن با همین دوران، انواع داستان های درام به زبان سانسکریت در بخش های شمالی هند در حال شکوفا شدن بودند. در قرون چهارم و پنجم میلادی بزرگ ترین شاعر سانسکریت یعنی «کالی داسا»^۸ زندگی می کرده است و بهترین اثر او که تا زمان ما نیز باقی مانده است «شاکونتالا»^۹ نام دارد که مدت ها قبل به وسیله کالادیسا نوشته شده بود و بعدها یک اثر کمدی نیز بر اساس آن ارائه گردید.

^۱ *Treatise on the Good*

^۲ *Manu's Laws (Manusmrti).*

^۳ *varna*

^۴ *Tamil Sangam*

^۵ *Purananuru*

^۶ *Kural*

^۷ *Tiruvalluvar*

^۸ *Kalidasa*

^۹ *Shakuntala*

در طول سده های میانه، در متون نوشته شده به زبان سانسکریت، علم و فلسفه نیز نمایان می شود و از میان شناخته شده ترین این آثار می توان به «کاما سوترا»^۱ نوشته «واتسیایانا»^۲ اشاره کرد که این کتاب را بر اساس منشور زبان سانسکریت در قرن سوم میلادی به پایان رسانید. در طول سده های میانه، شکوفایی ادبیات فلسفی و مذهبی نه تنها در زبان سانسکریت - که هنوز زبان اصلی و رایج مجامع علمی به شمار می آمد - بلکه در تعدادی از زبان های بومی و منطقه ای نیز مشاهده می شود. علومی، همچون منطق، متافیزیک، اشعار نیایشی و گزارش نامه ها در طول سده های بعدی به وجود آورده می شدند.

در خلال سال های ۸۵۰ تا ۱۳۳۰، گونه جدیدی از ادبیات فلسفی به وجود آمد که سرآغاز آن با کاویراجامارگا^۳ بود. این کتاب ادبی «جاینی» به زبان «کاننادا»^۴ متعلق به قرون وسطی نوشته شده است. در پایان قرن دوازده میلادی، کتاب «لیلاواتی»^۵ به وسیله ادیب بزرگ «نمی چاندرا»^۶ نوشته شد، که نخستین رمان به این زبان محسوب می شود. سایر رمان های تمثیلی و کتاب قواعد زبان کانادا در قرون وسطی متعلق به کسیراجا نیز پس از آن نگاشته شدند.

حدود سال ۱۰۲۰، نوع دیگری از ادبیات درآویدی به زبان تلگو توسط نانایا بهاتا^۷، متخصص دستور زبان، و نانیچودا^۸، شاعر معروف، شکل گرفت و مطرح شد. تقریباً مقارن با همین زمان، زبان مالایالام^۹ نیز به عنوان گونه ای دیگر از زبان های تامیل رواج یافت. حدود یک قرن بعد، قدیمی ترین دست نوشته شناخته شده به زبان بنگالی نگاشته شد. در طول قرون دوازده و سیزده میلادی، «موکونداراج»^{۱۰} اولین فردی بود که به نگارش شعر به زبان «مراتھی»^{۱۱} پرداخت.

^۱ Kama Sutra

^۲ Vatsyayana

^۳ Kavirajamarga

^۴ Kannada language

^۵ Lilavati

^۶ Nemichandra

^۷ Nannaya Bhatta

^۸ Nannichoda

^۹ Malayalam language

^{۱۰} Mukundaraj

^{۱۱} Marathi.

در اوایل قرن پانزدهم میلادی دو شاعر بزرگ، ادبیات بنگالی را به اوج کمال رساندند. این دو شاعر «چاندی داس»^۱ و «ویدیاپاتی»^۲ می باشند که بعد ها آثاری را به زبان سانسکریت و بنگالی نیز ارائه کرده اند. مقارن با همین عصر، دو شاعر زبان تلگو^۳، به نامهای «سری ناتها»^۴ و «پتانا»^۵ به همراه محبوبترین شاعر هند، یعنی «کبیر»^۶ زندگی می کرده اند. کبیر، آثار خود را در مناطق میانی شبه قاره در زبانهای وابسته به سانسکریت ارائه می کرد و اگر چه او یک هندو تبار از طبقه اجتماعی پایین بوده است، همواره با القای تعالیم صوفیانه به انتقاد از سیستم طبقاتی آیین هندو و نظام بت پرستی می پرداخته است. بعد از او در سال ۱۵۴۰، اولین شاعر مسلمان هند به نام محمد جیس، اولین مجموعه شعر نمادین به نام «پادموات»^۷ به زبان هندی نوشت. همزمان با دوره زندگی کبیر، بزرگترین شاعر هندی به نام «راجپوت میرابای»^۸ زندگی می کرده است که آثار خود را به هر دو زبان هندی و گجراتی ارائه کرده است. در حدود یک قرن قبل از آن، فردی به نام «مانی چاند»^۹ اولین داستان تاریخی به زبان گجراتی را نوشته بود.

در سال ۱۵۷۴، نسخه هندی «رامایانا»^{۱۰} به وسیله «تولسی داس»^{۱۱} ارائه شد که به نظر می رسد این نسخه، از اولین نسخه های «رامایانا» به زبانهای بومی و منطقه‌ای می باشد. مقارن با همین عصر، نفوذ گسترده فرهنگ پارسی در بخش‌های شمالی کشور مشاهده می شود و یکی از حاکمان مسلمان استان گلکنده^{۱۲} (حیدرآباد) به نام محمد قلی قطب شاه^{۱۳} خود یکی از شاعرانی بود که به هر دو زبان فارسی و اردو شعر می سروده است و اشعار او گونه جدیدی از سروده های هندو می باشند که در آنها تعداد زیادی از کلمات فارسی با خط عربی به چشم می خوردند.^{۱۴}

^۱ Chandidas

^۲ Vidyapati

^۳ Telugu

^۴ Srinatha

^۵ Potana

^۶ Kabir

^۷ Padmavat

^۸ Rajput Mirabai

^۹ Manichand

^{۱۰} Ramayana

^{۱۱} Tulsidas

^{۱۲} Golconda

^{۱۳} Mohammed Quli Qutub Shah

^{۱۴} تاثیر شگرف و عمیق فرهنگ و ادب فارسی بر هندوستان طی متجاوز از هشت قرن موضوعی است که تحقیقات فراوانی بر روی آن صورت گرفته است و نویسنده نتوانسته است جایگاه آن را قوی منعکس کند (ویراستار).

در سال ۱۶۰۴، «آدی گرانت»^۱ که یکی از متون اصیل مذهب سیک ها به شمار می‌آید، در منطقه پنجاب نوشته شد. در حدود سی سال بعد، نسخه اردوی این کتاب با نام «ساب راس»^۲ نوشته «وجهی»^۳ در مناطق شمال غربی هند نیز مشاهده گردیده شد. در بخشهای جنوبی شبه قاره و در حدود اواسط قرن هفدهم میلادی، اشعار «راجا سکهارا»^۴ اثر «ساداکشارا دوا»^۵ به زبان کانادا، و آثار داستان سرای بزرگ گجراتی با نام «پرماناند»^۶ و شاعر بزرگ «مراتی» به نام «توکارام»^۷ ارائه شده اند.

با ظهور صنعت چاپ در جنوب هند، ادبیات تامیل دستخوش نوگرایی گسترده‌ای گردید. در این زمان «آروناکالا کاویرایار»^۸ داستان «تراژدی رام»^۹ را در سال ۱۷۲۸ نوشت و یک راهب ایتالیایی به نام «بشچی»^{۱۰} یک شعر تامیل به نام «تمباوانی»^{۱۱} را در سال ۱۷۲۴ با نام مستعار «ویرامامونیوار»^{۱۲} سرود (که تا سال ۱۸۵۳ چاپ نشد).

شعر اردو، در قرن هجدهم میلادی، توسط شاعرانی، همچون، ولی حاتم، سودا، اینچا، و نذیر^{۱۳}، یکبار دیگر رونق یافت. در زمان نذیر، چیرگی انگلستان بر کشور هند به خوبی تثبیت شده بود و همزمان با آن، صنعت چاپ منطقه‌ای توسعه یافته، دانشگاه‌های امروزی بازگشایی شده و تاثیر سبک‌های اروپایی، به ویژه به زبان انگلیسی، افزایش یافته بود. این تأثیر پذیری حتی در آثار نویسندگانی که به زبان مادری خود قلم می‌زدند نیز مشهود بوده است. ادبیات بنگالی چه به لحاظ ادبی و چه به لحاظ عقلایی با یک دوره رنسانس و نوگرایی در هر دو زبان بنگالی و انگلیسی مواجه شد که از جمله آن می‌توان به کتاب بانکیم چاندر را چاترجی^{۱۴} اشاره نمود که نخستین برنده جایزه نوبل در

^۱ *Adi Granth*

^۲ *Sab Ras*

^۳ *Vajhi*

^۴ *Rajasekhara*

^۵ *Sadakshara Deva*

^۶ *Premanand*

^۷ *Tukaram*

^۸ *Arunachala Kavirayar*

^۹ *The Tragedy of Rama*

^{۱۰} *Beschi*

^{۱۱} *Tembavani*

^{۱۲} *Viramamunivar*

^{۱۳} *Vali, Hatim, Sauda, Inch'a, and Nazir*

^{۱۴} *Bankim Chandra Chatterji*

هندوستان بوده و به وسیله درام نویس معروف رابیندرانات تاگور^۱ نوشته شده است. همزمان با آن، یک دوره نوگرایی ادبی نیز در زبان هندی و در آغاز قرن بیستم مشاهده می شود که اولین نمونه آن در کتاب داستانی نوشته شده به قلم پرمچاند^۲ مشاهده می شود. در این هنگام نویسندگان تامیل تبار نیز نگارش داستان‌های خود تحت تأثیر ادبیات انگلیسی را آغاز کرده بودند. قرن بیستم شاهد تداوم این مدرنیزه شدن بوده که ابزار آن از راه تسهیلات صنعت چاپ و افزایش سطح مطالعه عمومی به وجود می آمد. یکی از پیشرفت‌های غیر منتظره در طول این قرن، ظهور تعداد زیادی از نویسندگان انگلیسی نویسی بود که داستان‌هایی در سطح جهانی ارائه نموده، برنده انواع جوایز ادبی نیز شدند، اما با این حال اغلب این داستان‌ها در درون هندوستان خوانندگان چندانی ندارند. از معروف‌ترین این نویسندگان می توان به آرونداتی ری^۳ (ساکن دهلی نو) از شهر کرالا^۴ اشاره نمود.

هنرهای گرافیکی. هندوستان دارای چندین گونه هنر تصویری است که قدمت برخی از آنها به حدود چهار هزار سال پیش باز می گردد. نقاشی های اولیه در این کشور باقی نمانده اند، اما معماری شهری و برخی از مجسمه های تاریخی هنوز پا برجاستند. بسیاری از مهرهایی که تاکنون در این کشور یافت شده اند هر کدام شاهکاری در زمینه هنر های تصویر نگاری به شمار می آیند و در مینیاتور های به دست آمده از مناطق شمال غربی هندوستان تصاویر حیوانات بزرگ نیز مشاهده می شوند.

اصلی ترین هنرهای تصویری در قالب نیایش های مذهبی پدید آمدند. در کتاب‌های نوشته شده به زبان سانسکریت هنوز هم قوانین مربوط به ساخت مجسمه های مذهبی هندو، معابد و نقاشی های مذهبی دیده می شوند. سبک‌های منطقه ای مختلف در زمینه ساخت و معماری معابد از جمله ویژگی های خاص این سرزمین به شمار آمده و هر کدام از آنها نشانه ای از حضور ادیان و مذاهب اسلام، سیک، جاین، مسیحیت و هندوئیسم در بخش‌های مختلف این کشور می باشند. در معابد هندو انواع مختلفی از تصاویر خدایان و رب النوع ها مشاهده می شوند که برخی از آنها با مهارت تمام در غالب مجسمه های سنگی و برخی با استفاده از برنز و نقره تراشیده شده و برخی دیگر با استفاده از خاک رس و یا ابزارهای چوبی ساخته شده اند.

^۱ Rabindranath Tagore

^۲ Premchand

^۳ Arundati Roy

^۴ Kerala

در این کشور، نقاشی یک هنر باستانی می باشد، اما شرایط جوی و اقلیمی، باعث از میان رفتن بسیاری از این آثار شده است. هنوز هم در برخی از غارهای منطقه آجانتا^۱ می توان مجسمه های بودا و نقاشی های موجود بر دیوارها را که قدمت آنها به قرن دوم یا سوم میلادی می رسد مشاهده نمود.

با وجود ممنوعیت موجود در دین اسلام مبنی بر ترسیم و نمایش چهره انسان، هنر نقاشی، تحت حکومت مغول ها، گسترش قابل توجهی داشته است. تصویر های رئالیستی، صحنه های تاریخی و حیوانات و گیاهان از جمله موضوعات مورد توجه در نقاشی آن دوران بوده اند.

نقاشی با رنگ روغن دارای یک قدمت دویست ساله است و به زمانی باز می گردد که اولین نقاشان پرتو کار اروپایی، در هندوستان حضور می یافتند. امروزه تعداد زیادی از هنرمندان حرفه ای در زمینه هنرهای گرافیکی وجود دارند که آثار خود را تحت تأثیر سنت های باستانی هند و یا با استفاده از انگاره های آبستره اکسپرسیونیسم مدرن ترسیم می کنند. مدرسه های هنری، نمایشگاه های عمومی و کتاب های قهوه خانه ای ابزارهایی هستند که امروزه در دسترس همگان قرار دارند و در این شرایط حمایت نهادهای مذهبی به طور کلی فروکش کرده است.

هنرهای نمایشی. کشور هند دارای بزرگ ترین صنعت فیلمسازی جهان است. در سال ۱۹۹۶، تعداد ۶۸۳ فیلم سینمایی به وسیله اداره نظارت بر سینما (سانسور) مورد تأیید قرار گرفت. اگر چه تلویزیون، حتی در جوامع روستایی، بیش از ۲۰ سال است که وجود دارد، باز هم سینما به عنوان محبوب ترین هنر نمایشی در این کشور مطرح است. در سال ۱۹۹۲ تعداد ۱۲۶۲۳ سینما در سراسر کشور تعداد نود تا یکصد میلیون تماشاگر را در هر هفته به خود جذب می کرده اند. رادیو گسترش مناسبی یافته و عموماً به عنوان مرجعی برای ارائه موزیک ملایم مورد استفاده قرار داده می شود، اما به عنوان یک منبع خبری، کاربرد چندانی ندارد.

کیفیت علوم طبیعی و اجتماعی

^۱ Ajanta

برای مدت های طولانی حمایت مالی دولت از سازمان های تحقیقاتی در زمینه علوم مختلف وجود داشته است که از جمله این موارد می توان به برنامه کاوش های باستان شناسی هندوستان (۱۸۶۱) برنامه بررسی گروه های قومی و نژادی (۱۸۹۰) آمار هندوستان (۱۸۶۷) بررسی گیاه شناسی کشور هند (۱۸۹۰) و بررسی های مردم شناسی هندوستان (۱۹۴۶) مطالعه زمین شناسی هندوستان (۱۸۵۱) سرویس جنگلبانی هند (۱۸۵۶) خدمات پزشکی هند (۱۷۸۶) تحقیقات شورای پزشکی هندوستان (۱۹۱۲) سازمان هواشناسی هند (۱۸۷۵) مطالعه زبان شناختی هند و بررسی گونه های حیوانی هندوستان؛ اشاره نمود^۱. اولین و قدیمی ترین بررسی تحقیقاتی در این میان بررسی جامع کشور هندوستان بوده است که بر اساس آن، نقشه های علمی این شبه قاره به دست آورده شده اند. هر ساله کنگره علوم هند، که یک گرد همایی علمی می باشد و قدمت آن به تأسیس اتحادیه علوم زراعی در سال ۱۸۷۶ باز می گردد، برگزار می شود.

از زمان استقلال کشور، سازمان های اداری بزرگ، مثل شورای علوم و تحقیقات صنعتی، و کمیسیون انرژی اتمی به همراه مؤسسه تاتا برای تحقیقات در زمینه علوم پایه^۲ به وجود آمدند و برای پرهیز از متمرکز شدن این نهاد ها در شهر های دهلی و بمبئی، مؤسسه های فن آوری منطقه ای نیز در تعدادی از شهر های بزرگ دیگر به وجود آورده شده اند. دولت، چهار آکادمی علوم ملی را تحت حمایت خود قرار می دهد که عبارتند از: آکادمی ملی علوم هند در دهلی نو، آکادمی ملی علوم در شهر بنگلور، آکادمی ملی علوم در شهر الله آباد و کنگره علوم هند در شهر کلکته. سایر شوراهای نهادهای مرکزی عبارتند از: شورای تحقیقات کشاورزی هند، شورای تحقیقات تاریخی هند، شورای تحقیقات فلسفی هند، شورای علوم اجتماعی هند و شورای ملی تحقیقات آموزش و پرورش.

^۱ *Archaeological Survey of India (1861), the Botanical Survey of India (1890), the Census of India (1871), the Ethnological Survey of India (1901, later the Anthropological Survey of India, 1946), the Geological Survey of India (1851), the Indian Forestry Service (1875), the Indian Medical Service (1786), the Indian Council of Medical Research (1912), the Indian Meteorological Department (1875), the Linguistic Survey of India, and the Zoological Survey of India*

^۲ *Tata Institute of Fundamental Research*

پیش شماره اول ، زمستان ۱۳۸۷

پروژه‌های منطقه

۶۸